

Лекція № 1

Тема: Соціальна політика на підприємстві

Під **соціальним захистом** розуміється система заходів по реалізації законодавчо закріплених соціальних, правових та економічних прав громадян, органів управління всіх рівнів, інших інститутів, а також система соціальних служб, покликана забезпечити певний рівень соціальної захищеності, які допомагають досягти соціально прийняттого рівня життя населення.

Соціальний захист в Україні на первинному рівні відбувається саме на підприємствах та в організаціях, в яких люди зайняті виробництвом товарів та послуг. Перехід на капіталістичну форму відносин ознаменувався наступом на соціальну роботу в системі суспільного виробництва.

Більшість соціальних закладів в Україні створювалася за умов іншої державно-політичної системи. Відповідно, наша держава успадкувала купу великих загальнонаціональних закладів за регіональним та галузевим принципом. В основі системи цих закладів були закладені ідеї колективного виховання та колективного захисту.

Сьогодні, в Україні діє понад 20 тисяч громадських та інших недержавних організацій, які здійснюють надання тих чи інших соціальних послуг або принаймні мають відношення до соціальної сфери. Незалежний громадський сектор стає новою ланкою, яка об'єднує власників засобів виробництва з найманими працівниками.

Поряд із соціально-організаційними інститутами в суспільстві є безліч нормативних систем, які не є організаціями, а існують і розвиваються самостійно. Але, оскільки ці системи виступають засобами організації спільної діяльності людей, визначають їх ролі і статуси, вони теж є соціальними інститутами (це певні норми, цінності і т.д.). Важним соціально-нормативним інститутом у системі соціального захисту найманих

працівників стали в даний час тарифні угоди, контракти, колективні договори і т. д.

Поширюючись на більш низькі рівні ієрархічної організації суспільства, інституціональна система соціального захисту досягає такої низової структури, як підприємство. Підприємства, установи, фірми, кооперативи та інші трудові організації теж є соціальними інститутами. Вони грають важливу організаційну роль в суспільстві.

Виробники мають розуміти, що досягти значних виробничих результатів не можливе без належного піклування про здоров'я та соціальних захист працівників. **Оснoву для розвитку соціальної роботи складає механізм соціального партнерства.** Людина працює більшу частину свого життя та проходить всі його етапи в праці. Відтак, для неї є важливими соціально-побудові проблеми, здоров'я, батьківство та старість. Сьогодні в Україні перекладені виключно на державу. Залучення підприємств до соціального життя громади є формою комерційної культури та етико-бізнесових принципів.

Мал. 1.1. Сфери соціальної роботи на підприємстві

Метою соціального партнерства визнається узгодження інтересів працівників, роботодавців та держави (громади), які в рівній мірі повинні

враховувати необхідність забезпечення ефективної діяльності організації і створення соціального забезпечення працездатного населення країни.

Рис. 1.2. Простір двохсекторного та трьохсекторного соціального партнерства

Система, яка існує сьогодні, швидше за диспаритетна, оскільки безумовним початковим перевагою володіє роботодавець, в арсеналі якого - все вирішальні аргументи для виграшу трудових спорів. Він захищений безліччю законів, в його розпорядженні знаходяться матеріальні ресурси, кадрова та юридична служби. Навіть економічна криза посилює міцність його позицій, змушуючи найманих працівників - соціальних партнерів бути більш поступливими і терплячими.

Загальна стратегія розвитку соціального партнерства повинна базуватися на таких провідних принципах, як взаємна економічна відповідальність, соціальна справедливість, стимулювання високопродуктивної праці, сумлінність в по веденні сторін, солідарність.

Таким чином, практична розбудова партнерства в сфері виробництва суспільних благ передбачає створення системи управління, яка включає державний, регіональний, галузевий та організаційний рівні. При цьому, така ієрархія має не розподільчий, а ідентифікаційний характер. Втілення

партнерства відбувається за допомогою постійно діючих та тимчасових дорадчих органів, які спрямовані на збереження соціальної стабільності та вирішення конфліктів між власником засобів виробництва та найманими працівниками. Держава повинна бути представлена на кожному рівні партнерства задля збереження балансу інтересів його учасників.

Список використаних джерел:

1. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности: Учеб. Пособие / Под ред. проф. П.Д. Павленка. Москва : ИНФРА-М, 2009. 379 с.

2. Масюк О. П. Соціальне партнерство: курс лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Соціальна робота». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2015. 131 с.

3. Масюк О. П. Менеджмент соціальної роботи: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Соціальна робота». Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 94 с.